

Comentariul schitei In vreme de razboi scrisa de Ion Luca Caragiale - partea a doua

Nuvela are, pe intreg parcursul desfasurarii ei, rezolvari compozitionale demne de maiestria marelui scriitor si de specificitatea genului abordat.

Autorul este permanent cel care deapana sirul intamplanlor si al inlantuirilor cauzale, cu disimulata luciditate si participare obiectiva Uneori, insa, intervine cu paranteze sau scurte comentarii de fina ironie care dezvaluie adevarul unor situatii dincolo de aparentele prin care hangiul insala pe cei din jur si se insala singur.

Astfel, cand Stavrache primeste vestile despre bravurile militare ale fratelui raspopit, povestitorul tine sa descifreze adevarata fata a lucrurilor, notand insinuant "Curios lucru! Cine ar fi vazut figura lui neica Stavrache, presupunand ca acela ar fi fost un om deprins sa descifreze intelesuri din chipurile omenesti, ar fi ramas in mirare pricepand bine ca in sufletul fratelui mai mare nu se pricepe nimic analog cu bucuria la citirea vestilor despre succesul de bravura al raspopitului".

Efectele scrisorii urmatoare, cu vestea indoliata a mortii parintelui lancu, sunt si ele comentate, risipindu-si aparentele inselatoare: "Stavrache a plans mult, mult, zdrobit de trista veste, dar un barbat trebuie sa-si faca inima! nu trebuie sa se lase asa coplesit de durere.

A strans bine scrisoarea; s-a spalat frumos pe ochi; a pus caii la brisca si a plecat repede la targ sa intrebe pe avocat, cu ce forme intra cineva regulat in stapanirea averii unui frate bun pierdut, care n-are alt mostenitor". Alteori, mobilitatea cu care hangiul gaseste solutii si nascoceste stratageme salvatoare este abil ironizata "...deodata fata i se lumineaza; inaintea fruntii a scamteiat o mare inspiratie"... "gandurile omului incepura sa sfaraie iute in cercuri stramte"... "hangiul ridica asa de sus interesanta-i cladire de ipoteze"